

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Придунайська філія

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(ВИБІРКОВОЇ)
«УПРАВЛІННЯ ПРОДУКТОВИМИ ІННОВАЦІЯМИ»***

Спеціальність **D3 Менеджмент**

Освітній рівень: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітня програма: **Менеджмент**

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Управління продуктовими інноваціями
Шифр та назва спеціальності	D3 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: 20 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 56
Терміни вивчення дисципліни	5 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://drive.google.com/file/d/1MlCbEkYnxbPqiPTRI3vXAUXKJG5Gk7D/view?usp=sharing

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Лютфалієва Любов Сергіївна	
Науковий ступінь	нема
Вчене звання	нема
Посада	викладач економічних дисциплін
Дисципліни, які викладає НПП	Економіка підприємства; Мотиваційний менеджмент
Напрями наукових досліджень	Управління ефективністю діяльності підприємств, інноваційний та маркетинговий менеджмент, оптимізація бізнес-процесів у ритейлі (категорійний менеджмент), а також проблеми сталого розвитку та економічної безпеки бізнесу
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3892-3823
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	menedzmentuk@gmail.com
Контактний тел.	+380677445957
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://izmail.maup.com.ua/assets/files/lyutfalieva-portfolio.pdf

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Управління продуктовими інноваціями» є спеціалізованим освітнім компонентом, що формує у майбутніх менеджерів компетентності щодо створення та комерціалізації нових товарів і послуг. У сучасному бізнес-середовищі здатність компанії постійно оновлювати свій асортимент є головною умовою виживання. Курс поєднує креативні методики пошуку ідей (Design Thinking) із жорсткими алгоритмами управління проектами та захисту інтелектуальної власності. Студенти вчать розглядати інновацію не як

випадкове відкриття, а як керований бізнес-процес: від аналізу ринкових ніш і створення прототипу (MVP) до розробки стратегії виведення продукту на ринок та управління його життєвим циклом.

Предметом навчальної дисципліни є сукупність управлінських відносин та організаційно-економічних механізмів, що виникають у процесі розробки, впровадження, правового захисту та комерціалізації продуктових інновацій.

Метою вивчення дисципліни є формування системи знань та прикладних навичок щодо управління товарним портфелем підприємства, організації R&D-процесів та забезпечення ринкового успіху нових продуктів.

Завдання дисципліни передбачають опанування методів діагностики ринкових можливостей та генерації ідей нових товарів, вивчення нормативно-правової бази захисту прав інтелектуальної власності (патенти, торговельні марки, промислові зразки). Курс спрямований на набуття навичок формування товарної політики, розробки упаковки та брендингу, вибору оптимальних каналів збуту для новинок, а також оцінки економічної ефективності інноваційних проєктів та ризиків, пов'язаних із їх впровадженням.

За результатами вивчення курсу студент повинен

знати:

- класифікацію інновацій та етапи життєвого циклу товару;
- законодавчі основи охорони інтелектуальної власності в Україні та світі;
- сучасні методології розробки продуктів (Stage-Gate, Agile, MVP);
- стратегії ціноутворення для нових товарів (стратегія «збирання вершків», проникнення);
- методи аналізу товарного портфеля (матриця BCG, ABC-аналіз).

вміти:

- генерувати та відбирати перспективні ідеї нового продукту, використовуючи методи креативного пошуку;
- розробляти концепцію позиціонування та унікальної торговельної пропозиції (УТП) новинки;
- обирати оптимальну стратегію правової охорони для конкретної інновації;
- планувати маркетингові заходи щодо виведення товару на ринок (Go-to-Market Strategy);
- розраховувати точку беззбитковості та прогнозувати окупність нового продукту

Пререквізити. Дисципліна викладається в четвертому семестрі та базується на знаннях, отриманих під час вивчення курсів «Вступ до спеціальності "Менеджмент"», «Мікроекономіка» та «Менеджмент» (1–3 семестри). Фундаментальною основою для успішного опанування курсу є його тісна інтеграція з дисциплінами, що вивчаються паралельно: «Маркетинг», який дає розуміння потреб споживача, та «Економіка підприємства», що забезпечує інструментарій для розрахунку собівартості та ціни нового продукту.

Постреквізити. Сформовані компетентності є необхідним підґрунтям для подальшого вивчення дисциплін старших курсів, таких як «Бізнес-аналітика» та «Інвестування». Також знання з управління інноваціями безпосередньо

використовуються в курсі «Стратегічне управління підприємством» (8 семестр) та при написанні кваліфікаційної роботи бакалавра.

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Методи навчання/методи оцінювання
Тема 1	Теоретичні основи управління продуктовими інноваціями	Методи навчання: – Лекції-візуалізації (демонстрація моделей життєвого циклу товару, кривих дифузії інновацій та візуальний аналіз еволюції дизайну відомих продуктів); – Воркшопи (практикуми з генерації ідей за методикою Design Thinking/SCAMPER, пошук патентів у базах WIPO/УКРНОІБІ та визначення параметрів MVP); – Case Study (аналіз стратегій «Блакитного океану» світових брендів та розбір причин ринкових провалів нових товарів); – Проектна робота (командна розробка концепції власного продукту: від валідації ідеї та створення Business Model Canvas до презентації стратегії виведення на ринок).
Тема 2	Інноваційна стратегія та пошук ринкових ніш	
Тема 3	Генерування та відбір ідей нового продукту	
Тема 4	Правова охорона інтелектуальної власності	
Тема 5	Організація процесу розробки товару	
Тема 6	Управління атрибутами продукту: якість, дизайн, упаковка	
Тема 7	Комерціалізація та виведення нового товару на ринок	Методи оцінювання – Поточний контроль: експрес-тестування, розв’язання задач з розрахунку точки беззбитковості та окупності інновацій; – оцінювання результатів пошуку патентів та перевірка параметрів розробленого прототипу (MVP); – захист концепції нового продукту, презентація бізнес-моделі (Canvas) та стратегії виведення на ринок; – Модульний контроль: письмова МКР. – Підсумковий контроль: залік (тест).
Тема 8	Управління життєвим циклом товару	
Тема 9	Управління товарним асортиментом	
Тема 10	Оцінка ефективності та ризиків інноваційних проєктів	
Модульна контрольна робота		
Форма контролю залік		

Технічне обладнання та програмне забезпечення

Викладання дисципліни відбувається у спеціалізованих аудиторіях із використанням мультимедійних засобів (проектор, комп'ютер) для наочного представлення матеріалу. Студенти мають доступ до фахової літератури в бібліотеці, а також до мережі Інтернет через Wi-Fi для роботи з цифровими інструментами та базами даних.

Форми та методи контролю

Система оцінювання результатів навчання складається з поточного та підсумкового (семестрового) контролю. Поточний контроль здійснюється систематично на семінарських і практичних заняттях. Його мета – перевірка теоретичних знань та практичних навичок, зокрема вміння здійснювати діагностику,

прогнозування та використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для моделювання й аналізу даних.

Форми оцінювання охоплюють:

- усні види робіт: виступи, презентації аналітичних досліджень, захист кейсів, участь у фахових дискусіях та мозкових штурмах;
- письмові види робіт: виконання тестів, контрольних завдань, підготовка аналітичних записок та рефератів.

Методи контролю поєднують усні опитування, перевірку розрахункових завдань і звітів, а також моніторинг активності здобувачів під час вирішення проблемних ситуацій.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань						Підсумковий контроль		Загальна кількість балів
	Семінар 1 (Тема 1,2)	Семінар 2 (Тема 3,4)	Семінар 3 (Тема 5)	Семінар 4 (Тема 6,7)	Семінар 5 (Тема 8,9)	Семінар 6 (Тема 10)	Модульна контрольна робота	Залік**	
Робота на семінарському занятті	6	6	6	6	6	6	20	20*	100
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Критерії та порядок оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до чинного «Положення про оцінювання знань студентів» у закладі вищої освіти. Система оцінювання є накопичувальною, прозорою та враховує всі види навчальної активності студента протягом семестру.

1. Оцінювання модульного контролю

Модульний контроль проводиться на завершальному занятті змістового блоку у формі письмової модульної контрольної роботи (МКР). Метою МКР є комплексна перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу та вміння застосовувати його на практиці.

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг, точність, аргументованість відповідей та правильність виконання практичних завдань. Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу становить 20 балів.

Шкала оцінювання МКР:

- Оцінка «**відмінно**» (**A**) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% обсягу роботи). Студент демонструє глибокі знання теорії та творчий підхід до вирішення практичних завдань. (Рейтингові бали: 18–20 балів)
- Оцінка «**добре**» (**B**) виставляється за виконання 80–89% всіх завдань. Студент добре володіє матеріалом, але допускає незначні неточності у формулюваннях або розрахунках. (Рейтингові бали: 16–17 балів).
- Оцінка «**добре**» (**C**) виставляється за виконання 70–79% всіх завдань. Студент знає основний матеріал, але відчуває труднощі з обґрунтуванням рішень або допускає механічні помилки. (Рейтингові бали: 14–15 балів).
- Оцінка «**задовільно**» (**D**) виставляється за правильне виконання 60–69% запропонованих завдань. Студент орієнтується в базових поняттях, але відповіді є поверхневими. (Рейтингові бали: 12–13 балів).
- Оцінка «**задовільно**» (**E**) виставляється, якщо правильно виконано 50–59% запропонованих завдань. Це мінімальний рівень, достатній для зарахування модуля. (Рейтингові бали: 10–11 балів).
- Оцінка «**незадовільно**» (**FX**) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань. Модуль не зараховано, потрібне повторне вивчення матеріалу. (Рейтингові бали: менше 10 балів).
- **Неявка** на модульний тест без поважної причини оцінюється у 0 балів.

2. Оцінювання самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є важливою складовою академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота спрямована на поглиблення знань з тем, винесених на самостійне опрацювання, та розвиток навичок пошуку й аналізу інформації.

Самостійна робота з кожної теми, відповідно до робочої програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів за допомогою стандартизованих критеріїв:

- 4 бали («Відмінно»): Завдання виконано в повному обсязі, вчасно, продемонстровано творчий підхід, глибокий аналіз джерел та вміння робити обґрунтовані висновки.
- 3 бали («Добре»): Завдання виконано правильно, але є незначні зауваження до оформлення або повноти розкриття окремих питань.
- 2 бали («Задовільно»): Завдання виконано частково, наявні суттєві помилки, матеріал викладено поверхнево або порушено терміни здачі.
- 0–1 бал («Незадовільно»): Завдання не виконано, виконано неправильно або є ознаки академічного плагіату.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно

(індивідуальні завдання)				
4	4	3	2	0-1

3. Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності

Для стимулювання наукової та творчої активності студентів передбачено нарахування заохочувальних (бонусних) балів. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять активності, що виконуються понад обсяги завдань, встановлених робочою програмою дисципліни, зокрема:

- участь у роботі наукових конференцій, круглих столів та семінарів;
- активна участь у діяльності наукових гуртків та проблемних груп кафедри;
- підготовка наукових публікацій (тез доповідей, статей);
- участь у Всеукраїнських та Міжнародних олімпіадах і конкурсах наукових робіт.

Порядок нарахування: За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали активну участь у науково-дослідній роботі та виконували вищезазначені види діяльності, можуть присуджуватися додаткові бали до рейтингу з відповідної освітньої компоненти (в межах загальної суми 100 балів).

Відповідно до п. 2.9.11.2 Положення про оцінювання, окрім виконання основних видів робіт, здобувачам освіти можуть нараховуватися додаткові заохочувальні бали за високий рівень навчальної дисципліни та систематичну роботу. Підставою для нарахування таких балів є:

- відвідування всіх лекційних, семінарських та практичних занять (відсутність пропусків без поважних причин);
- наявність повного власного рукописного конспекту лекцій;
- глибоке опрацювання додаткового навчального матеріалу;
- відвідування додаткових консультацій за участі викладача;
- своєчасне виконання та захист усіх передбачених програмою видів робіт. Ці бали додаються до поточного рейтингу студента і є інструментом мотивації до відповідального ставлення до освітнього процесу.

4. Підсумкове семестрове оцінювання (Залік)

Підсумкове семестрове оцінювання (залік) є обов'язковим етапом завершення вивчення дисципліни. Воно може відбуватися у формі накопичення балів (автоматично) або складання письмового тесту.

Формою підсумкового контролю є залік у вигляді письмового тесту. Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру та складається з суми балів поточного контролю (семінари, самостійна робота), модульного контролю та заохочувальних балів.

Порядок формування оцінки:

Студенти, які виконали всі необхідні завдання (включаючи МКР) і набрали в сумі 60 балів або вище, отримують підсумкову оцінку відповідно до набраної кількості балів без додаткового тестування («автоматом»).

Для студентів, які виконали обов'язкові види робіт, але отримали суму балів нижче 60, а також для тих, хто бажає поліпшити свій результат (підвищити

рейтинговий бал), викладач проводить підсумкову контрольну роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Успішне опанування освітнього компонента «Управління продуктивними інноваціями» вимагає від здобувачів освіти високої самодисципліни та відповідального ставлення до навчального процесу.

Обов'язковими умовами є регулярне відвідування лекційних і практичних занять, активна участь в аудиторній роботі, а також своєчасне і якісне виконання всіх видів самостійних та контрольних завдань, передбачених програмою. У разі пропуску занять або отримання незадовільних результатів студент зобов'язаний ліквідувати академічну заборгованість шляхом відпрацювання відповідних тем.

Невіддільною складовою навчання є суворе дотримання норм академічної етики та культури поведінки. Освітній процес базується на принципах академічної доброчесності, що передбачає виключно самостійне виконання всіх письмових робіт, доповідей та презентацій. Будь-які запозичення думок чи текстів інших авторів мають супроводжуватися коректними посиланнями на першоджерела. У межах курсу неприпустимими є будь-які прояви академічної недоброчесності, зокрема плагіат, самоплагіат, фабрикація та фальсифікація даних, списування, обман, хабарництво чи необ'єктивне оцінювання.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>.
2. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : Закон України від 14.09.2006 № 143-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16#Text>.
3. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.
4. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>.
5. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>.
6. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15.12.1993 № 3688-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>.
7. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>.
8. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
9. Берник І. М., Новгородська Н. В., Соломон А. М., Овсієнко С. М., Бондар М. М. Інноваційні технології харчових виробництв : монографія. Вінниця : Видавець ФОП Кушнір Ю. В., 2022. 300 с.
10. Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2025. 281 с.
11. Логвінков С. М., Літвінова І. М. Інноваційні технології виробництва продукції та надання послуг : конспект лекцій. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 95 с. URL: <https://surl.li/eahvvx>.
12. Морохова В. О., Смолич Д. В. Товарна інноваційна політика : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 248 с. URL: <https://surl.li/gotatq>.

Допоміжна література:

1. Бреус С. В. Управління продуктовими інноваціями у контексті їх впровадження суб'єктом господарювання. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2020. Вип. 3 (26). С. 55–61. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.26-9>.
2. Бугайчук В., Грабчук І., Аляб'єва В. Стратегія інноваційного розвитку підприємства. Економіка та суспільство. 2022. № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-84>.
3. Бутенко А. І., Уманець Т. В., Шаталова Л. С. Класифікатор інноваційних товарів: методичний аспект. Вісник економічної науки України. 2018. № 2. URL: <http://www.venu-journal.org/download/2018/2/07-Butenko.pdf>.

4. Грабчук І., Самсонюк В., Твардовська І. Управління інноваціями у підприємстві. Економіка та суспільство. 2023. № 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-145>.
5. Помірча О. М. Продуктові та процесові інновації та їх вплив на господарське становище промислових підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 12. С. 332–335. URL: <http://global-national.in.ua/archive/12-2016/70.pdf>.
6. Руденко С. В., Ряснянська А. М., Семенов О. О. Продуктові, виробничі та управлінські інновації в системі розвитку економічного потенціалу аграрних підприємств. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Т. 8, № 1. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-1-31>.

Електронні ресурси

1. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) : офіц. вебсайт. URL: <https://nipo.gov.ua> .
2. World Intellectual Property Organization (WIPO) : офіц. вебсайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності. URL: <https://www.wipo.int> .
3. Спеціальна інформаційна система УКРНОІВІ (CIC) : база даних об'єктів промислової власності. URL: <https://sis.nipo.gov.ua>
4. Global Innovation Index (GII) : щорічний рейтинг інноваційного розвитку країн. URL: <https://www.globalinnovationindex.org> .
5. Gartner : дослідницька компанія у сфері IT. URL: <https://www.gartner.com>
6. Український фонд стартапів (USF) : державна інституція підтримки інновацій. URL: <https://usf.com.ua>
7. Product Hunt : міжнародна платформа для запуску нових продуктів. URL: <https://www.producthunt.com>.
8. Strategyzer : ресурс розробників Business Model Canvas. URL: <https://www.strategyzer.com>.